Komisja Europejska

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH OCENY SKUTKÓW

TYTUŁ INICJATYWY	**Ukierunkowany przegląd ramowej dyrektywy wodnej (2000/60/WE)**
WIODĄCA DG (ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ)	DG ds. Środowiska, Dział C.1 – (Zrównoważona gospodarka wodą słodką)
PRAWDOPODOBNY RODZAJ INICJATYWY	Wniosek w sprawie dyrektywy
ORIENTACYJNY HARMONOGRAM	II kw. 2026 r.
INFORMACJE DODATKOWE	-

Dokument przeznaczony wyłącznie do celów informacyjnych. Nie przesądza on o ostatecznej decyzji Komisji co do tego, czy inicjatywa ta zostanie zrealizowana, ani o jej ostatecznej treści. Wszystkie opisane elementy inicjatywy, w tym jej harmonogram, mogą ulec zmianie.

A. Kontekst polityczny, określenie problemu i analiza zgodności z zasadą pomocniczości

Kontekst polityczny

Ramowa dyrektywa wodna jest centralnym elementem polityki wodnej UE. Jej skuteczne wdrożenie jest kluczowym elementem europejskiej strategii odporności wodnej.

W strategii odporności wodnej, przyjętej w czerwcu 2025 r., stwierdzono, że ramowa dyrektywa wodna, dyrektywa powodziowa i rozporządzenie o odbudowie zasobów przyrodniczych zapewniają kompleksowe ramy regulacyjne dla europejskiego obiegu wody w przyrodzie. Wskazano jednak również na potrzebę znacznego zwiększenia finansowania, zapewnienia skutecznego wdrażania oraz przyspieszenia cyfryzacji i innowacji w sektorze wodnym.

W 2022 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie ochrony wód podziemnych (regulującej zanieczyszczenie wód podziemnych) i dyrektywy w sprawie środowiskowych norm jakości (regulującej zanieczyszczenie wód powierzchniowych) oraz zmiany części ramowej dyrektywy wodnej w celu wyeliminowania niektórych zidentyfikowanych luk i modernizacji wykazu zanieczyszczeń.

We wrześniu 2025 r. osiągnięto porozumienie polityczne w sprawie proponowanych zmian dyrektywy w sprawie ochrony wód podziemnych, dyrektywy w sprawie środowiskowych norm jakości i ramowej dyrektywy wodnej. Wprowadza ono większą elastyczność, w szczególności w odniesieniu do terminów osiągnięcia zgodności z nowymi dopuszczalnymi wartościami zanieczyszczeń oraz dwóch nowo dodanych wyłączeń z zasady zapobiegania pogorszeniu się stanu jednolitej części wód zapisanej w ramowej dyrektywie wodnej[1].

Aby wzmocnić strategiczną autonomię UE, w grudniu 2025 r. Komisja przedstawiła Plan działania RESourceEU. Plan ma na celu przyspieszenie dywersyfikacji dostaw surowców krytycznych poprzez specjalne finansowanie, monitorowanie rynku, narzędzia ograniczania ryzyka i uproszczone wydawanie pozwoleń.

W Planie działania RESourceEU zaproponowano ukierunkowany przegląd ramowej dyrektywy wodnej w celu sprostania konkretnym wyzwaniom, jakie jej wdrożenie stwarza dla projektów dotyczących surowców krytycznych

[1] Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z myślą o przyjęciu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2000/60/WE ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, dyrektywę 2006/118/WE w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu oraz dyrektywę 2008/105/WE w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej.

(działania związane z wydobyciem, przetwarzaniem i recyklingiem, jak określono w europejskim akcie w sprawie surowców krytycznych). Przegląd promowałby obieg zamknięty i dostęp do surowców krytycznych w UE, przy jednoczesnej ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego.

Przegląd ramowej dyrektywy wodnej powinien być zgodny z wytycznymi interpretacyjnymi, które Komisja opublikuje na początku 2026 r.

Problem, któremu ma zaradzić inicjatywa

W Planie działania RESourceEU i komunikacie „Uproszczenie na rzecz zrównoważonej konkurencyjności" z grudnia 2025 r. określono, w jaki sposób Komisja zamierza dokonać przeglądu i zmiany ramowej dyrektywy wodnej. Komisja wykorzysta wkład zainteresowanych stron i doświadczenia związane z wdrażaniem ramowej dyrektywy wodnej w państwach członkowskich, zwracając szczególną uwagę na uproszczenie i potrzebę wyeliminowania potencjalnych wąskich gardeł. Celem jest promowanie obiegu zamkniętego i dostępu do surowców krytycznych w UE, przy jednoczesnej ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego.

W odpowiedzi na zaproszenia do zgłaszania uwag na potrzeby różnych pakietów uproszczeń sektory górnictwa i przetwórstwa metali wielokrotnie zgłaszały trudności w uzyskiwaniu zezwoleń na realizację projektów strategicznych w celu zapewnienia dostaw surowców krytycznych dla UE. Problemy takie mają wynikać ze stosowania przepisów ramowej dyrektywy wodnej zapobiegających pogorszeniu się stanu jednolitych części wód (zasada zapobiegania pogorszeniu stanu)[2], które ograniczają zrzuty zanieczyszczeń z projektów dotyczących surowców krytycznych do jednolitych części wód.

Podstawa działania UE (podstawa prawna i analiza zgodności z zasadą pomocniczości)

Podstawa prawna

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 192 ust. 1, w odniesieniu do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska.

Praktyczna potrzeba działania na poziomie UE

Przeprowadzona w 2019 r. ocena adekwatności ramowej dyrektywy wodnej potwierdziła wyraźną wartość dodaną działań UE w zakresie polityki wodnej. Potwierdzono również, że ramowa dyrektywa wodna i powiązane z nią dyrektywy (tj. dyrektywa w sprawie ochrony wód podziemnych (2006/118/WE) i dyrektywa w sprawie środowiskowych norm jakości (2008/105/WE) ustanawiające normy dotyczące stanu chemicznego odpowiednio wód podziemnych i powierzchniowych) są zgodne z zasadą pomocniczości. Pozostawiają one państwom członkowskim wystarczającą elastyczność w określaniu środków dostosowanych do danej lokalizacji, aby osiągnąć cele, przy jednoczesnym zapewnieniu minimalnej harmonizacji i równych warunków działania. Istnieje wyraźna unijna wartość dodana, biorąc pod uwagę transgraniczny charakter dorzeczy i ryzyko powodziowe, a także fakt, że działania jednego państwa członkowskiego mogą mieć bezpośredni wpływ na jakość wody w międzynarodowych jednolitych częściach wód przepływających przez różne państwa członkowskie. Zapewnienie, aby w całej UE zajęto się jakością wody w tych samych ramach czasowych, gwarantuje, że działania na niższym szczeblu łańcucha nie będą zagrożone przez brak działań na wyższym szczeblu łańcucha. Skoordynowane podejście na szczeblu UE pozwala zatem osiągnąć więcej, niż mogłyby osiągnąć poszczególne państwa członkowskie.

B. Główne cele i warianty strategiczne

W ramach tej inicjatywy dokonany zostanie przegląd i zmiana ramowej dyrektywy wodnej w oparciu o wkład zainteresowanych stron i doświadczenia związane z wdrażaniem ramowej dyrektywy wodnej w państwach członkowskich, ze szczególnym naciskiem na uproszczenie i potrzebę wyeliminowania potencjalnych wąskich gardeł. Celem jest promowanie obiegu zamkniętego i dostępu do surowców krytycznych w UE, przy jednoczesnej

[2] Art. 4 ust. 1.

ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego. Inicjatywa ma również na celu zapewnienie skutecznego wdrożenia i egzekwowania ramowej dyrektywy wodnej zgodnie z celami strategii odporności wodnej i z uwzględnieniem niedawnej aktualizacji ramowej dyrektywy wodnej zakończonej we wrześniu 2025 r.

C. Prawdopodobne skutki

Ukierunkowany przegląd ramowej dyrektywy wodnej powinien zapewnić dalszą ochronę środowiska, zdrowia ludzkiego i odporności wodnej, jak określono w strategii odporności wodnej, a jednocześnie wspierać rozwój działalności związanej z wydobyciem, przetwarzaniem i recyklingiem surowców krytycznych oraz nagradzać badania naukowe i innowacje w tym sektorze.

Konkretne skutki gospodarcze, społeczne, środowiskowe i terytorialne inicjatywy zostaną określone w ocenie skutków. W ocenie tej uwzględniony zostanie również wpływ na populacje znajdujące się w pobliżu projektów dotyczących surowców krytycznych z naciskiem na kwestie terytorialne i sprawiedliwość, na przykład pod względem przystępności cenowej wody pitnej.

D. Instrumenty lepszego stanowienia prawa

Ocena skutków

Przeprowadzona zostanie ocena skutków w celu stworzenia bazy dowodowej na potrzeby ukierunkowanego przeglądu ramowej dyrektywy wodnej.

Strategia konsultacji

Inicjatywa ta ma potencjalne znaczenie dla przedsiębiorstw (w szczególności tych działających w łańcuchu wartości surowców krytycznych), społeczeństwa obywatelskiego oraz organów państw członkowskich i władz regionalnych (np. organów odpowiedzialnych za wydawanie pozwoleń na projekty dotyczące surowców krytycznych i organów ds. gospodarki wodnej odpowiedzialnych za zapewnienie zgodności z wymogami ramowej dyrektywy wodnej).

Zainteresowane strony są proszone o przedstawienie konkretnych dowodów wskazujących na obecne trudności wynikające ze wzajemnych zależności między projektami dotyczącymi surowców krytycznych a przepisami dotyczącymi wody. Mile widziane są również informacje na temat wpływu na środowisko projektów dotyczących surowców krytycznych i potencjalnych środków łagodzących – w tym społecznie odpowiedzialnego pozyskiwania surowców krytycznych – oraz ich kosztów. Zainteresowane strony z sektora surowców krytycznych są szczególnie proszone o przedstawienie dowodów na istnienie konkretnych wąskich gardeł i problemów w wydawaniu pozwoleń na projekty dotyczące surowców krytycznych, które wynikają z ramowej dyrektywy wodnej, oraz o wskazanie możliwych obszarów uproszczenia.

Uwzględnione zostaną uwagi otrzymane w odpowiedzi na zaproszenia do zgłaszania uwag ogłoszone w celu dostarczenia informacji na potrzeby kilku pakietów uproszczeń, w tym pakietu zbiorczego dotyczącego ochrony środowiska. Uwzględnione zostaną również wyniki dialogu z przedsiębiorstwami wodociągowymi, rolnikami i społeczeństwem obywatelskim na temat wdrażania dyrektywy azotanowej, ramowej dyrektywy wodnej oraz dyrektyw siedliskowej i ptasiej.

Ponadto w ramach tej inicjatywy wykorzystany zostanie wkład kluczowych forów, które uczestniczyły we wdrażaniu ramowej dyrektywy wodnej w ciągu ostatnich 20 lat:

- grupy ds. koordynacji strategicznej (składającej się z przedstawicieli państw członkowskich oraz wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron);
- dyrektorów ds. gospodarki wodnej z państw członkowskich;
- dyrektorów generalnych ds. środowiska w państwach członkowskich.

Inicjatywa będzie również opierać się na trwających dyskusjach z państwami członkowskimi w kontekście zorganizowanych dialogów zapowiedzianych w strategii odporności wodnej.